

**Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων**

Επιχειρηματικός Οδηγός

Λευκωσία, 31 Ιουλίου 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Γενική οικονομική επισκόπηση	2
B. Χαρακτηριστικά της κυπριακής αγοράς για ενδιαφερομένους εξαγωγείς προϊόντων και υπηρεσιών	3
<i>B1. Πληροφορίες για το επιχειρηματικό περιβάλλον και τα συναλλακτικά ήθη στην Κύπρο</i>	3
<i>B2. Τρόποι προσέγγισης και έναρξης συνεργασιών με κυπριακές εταιρείες</i>	5
<i>B3. Κλάδοι προϊόντων και υπηρεσιών</i>	5
Γ. Φορολόγηση-νομική μορφή-χαρακτηριστικά κυπριακών εταιρειών	9
<i>Γ1. Συμβάσεις για την αποφυγή διπλής φορολογίας</i>	10
<i>Γ2. Συντελεστές φορολόγησης εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων</i>	10
<i>Γ3. Ειδικοί φορολογικοί συντελεστές και έκτακτη αμυντική εισφορά</i>	10
<i>Γ4. Έκτακτη εισφορά ιδιωτικού και ευρύτερου δημοσίου τομέα</i>	11
<i>Γ5. Συντελεστές εισφορών κοινωνικής ασφάλισης</i>	11
<i>Γ6. Φόρος ακίνητης περιουσίας</i>	11
<i>Γ7. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας</i>	12
Δ. Λειτουργία τραπεζών	12
<i>Δ1. Άνοιγμα προσωπικού λογαριασμού – πιστωτικές κάρτες</i>	12
<i>Δ2. Άνοιγμα λογαριασμού για εταιρείες</i>	12
<i>Δ3. Ωράριο</i>	13
Ε. Επενδυτικό Καθεστώς	13
ΣΤ. Εξωτερικό εμπόριο Κύπρου	13
<i>ΣΤ1. Εμπορικές σχέσεις Κύπρου - Ελλάδας</i>	15
Z. Υποδομές μεταφορών - ωράριο εργασίας - διαμονή	17
Η. Στοιχεία επικοινωνίας κυπριακών υπηρεσιών	18

Α. Γενική οικονομική επισκόπηση

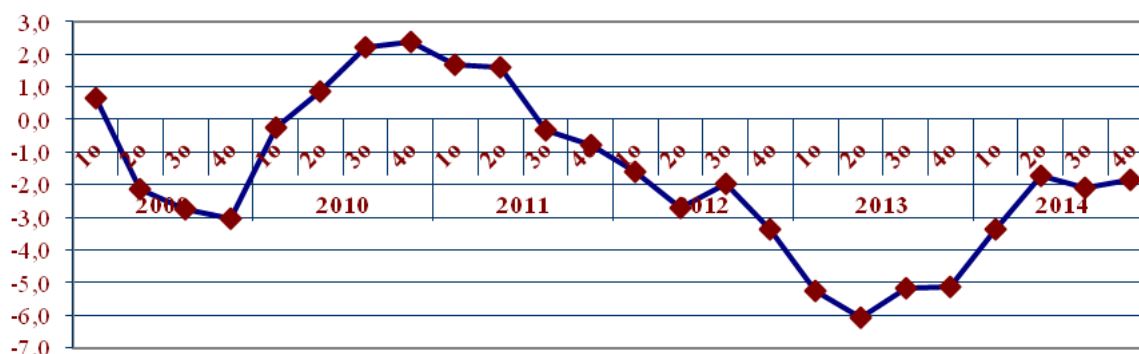
Η γεωγραφική θέση της Κύπρου σε συνδυασμό με τις υποδομές (ηλεπικοινωνίες, αεροδρόμια, λιμάνια) που έχει αναπτύξει, το χαμηλό κόστος λειτουργικών εξόδων (ενοίκια, τηλεπικοινωνίες), τις ευνοϊκές συνθήκες καθημερινής διαβίωσης (ήπιο κλίμα, χαμηλή εγκληματικότητα), το υψηλό επίπεδο παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών (νομικές, λογιστικές, φοροτεχνικές) και κυρίως, τα φορολογικά κίνητρα προς τους ξένους επενδυτές κατέστησαν τη χώρα, από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, ένα ιδιαίτερα αξιόλογο εμπορικό και οικονομικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Το ευνοϊκό καθεστώς φορολόγησης των εταιρικών κερδών για όλες τις επιχειρήσεις με έδρα την Κύπρο, καθώς και ο μεγάλος αριθμός (53) των συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας συνέβαλαν καθοριστικά στην προσέλκυση ξένων εταιρειών. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, το σύνολο των εγγεγραμμένων εταιρειών, έως τις 30.06.2015, ανερχόταν σε 252.728, με τις νέες εγγραφές εταιρειών να ανέρχονται σε 5.091 ενώ το 2014 ο αριθμός των εταιρειών ήταν 251.748,. Οι νέες εγγραφές αλλοδαπών εταιρειών, το 2015, ήταν, βάσει των υφιστάμενων στοιχείων, 30, ενώ συνολικά το 2014 ήταν 83, από 77 το 2013.

Η αισιόδοξη εικόνα του κυπριακού οικονομικού μοντέλου, που διήρκησε περισσότερο από μια εικοσαετία, άρχισε, ωστόσο, να αλλοιώνεται από το 2009, οπότε σημειώθηκε ύφεση της τάξεως του -1,9%. Το 2010 και το 2011 η οικονομία επανήλθε σε τροχιά περιορισμένης ανάπτυξης (1,1% και 0,5% αντιστοίχως), αλλά το 2012 η ύφεση άγγιξε το 2,4%. Μετά την απόφαση της συνόδου του 'Eurogroup' της 25 Μαρτίου 2013 για την εξυγίανση του κυπριακού τραπεζικού συστήματος και την εφαρμογή των σχετικών μέτρων (βάσει των διαταγμάτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου) για τις δύο μεγάλες τράπεζες της χώρας - «Λαϊκή Τράπεζα» και «Τράπεζα Κύπρου» - αλλά και την υπογραφή του Μνημονίου δανεισμού της χώρας με τους διεθνείς πιστωτές (ΕΕ/ΔΝΤ/ΕΚΤ), η ύφεση εκτοξεύθηκε, το 2013, σε 5,4%, ενώ το 2014 περιορίστηκε σε 2,3%.

Μετά από μία διετία δημοσιονομικής προσαρμογής, τα πρώτα θετικά δείγματα έχουν αρχίσει, πάντως, να φαίνονται, καθώς βάσει της έβδομης αξιολόγησης του κυπριακού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, η Κύπρος έχει επιτύχει τους δημοσιονομικούς στόχους που είχαν τεθεί, ενώ η πρόβλεψη για αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας (-0,5%), το 2015, αναθεωρήθηκε σε θετικό ρυθμό της τάξης του 0,5%. Παράλληλα, η χώρα εξήλθε, επιτυχώς, στις διεθνείς αγορές, το 2014, αντλώντας 750 εκ. ευρώ, μετά από μία τριετία αποκλεισμού, ως αποτέλεσμα των διαδοχικών υποβαθμίσεων της πιστοληπτικής της ικανότητας και των ιδιαίτερας υψηλών επιτοκίων δανεισμού.

Κρίσιμο ζήτημα παραμένει η αναδιάρθρωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, τα οποία ανέρχονται, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, σε 26,94 δισ. ευρώ, ήτοι 45,85% του δανειακού χαρτοφυλακίου των κυπριακών τραπεζών.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΑΕΠ 2009-2014
(% μεταβολής σε σχέση με τρίμηνο προηγούμενου έτους)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας - επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

Η ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και ευρύτερης αναθεώρησης του κυπριακού οικονομικού μοντέλου αποτελεί, πλέον, βασικό θέμα της δημόσιας συζήτησης. Την εν λόγω ανάγκη αντανακλά και η Έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ για τη διεθνή ανταγωνιστικότητα την περίοδο 2012-2013, καθώς η Κύπρος απώλεσε 11 θέσεις (έναντι της περιόδου 2011-2012) στην κατάταξη των 144 χωρών, καταλαμβάνοντας την 58^η θέση (από την 47^η), στην οποία διατηρήθηκε και την περίοδο 2014-2015. Σύμφωνα, πάλι, με τον ετήσιο Οδηγό Doing Business (2015) της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Κύπρος απώλεσε 25 θέσεις σε σχέση με το 2014, καθώς βρέθηκε στην 64^η θέση από την 39^η.

ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ 2014	
ΑΕΠ (τρέχ. τιμές δισ. €)*	17,51 (από 18,19 το 2013)
ΑΕΠ (πραγμ. μεταβολή) *	-2,3% (από -5,4% το 2013)
Πληθωρισμός	-1,4% (από -0,4% το 2013)
Ανεργία	16,1% (από 16% το 2013)
Εξαγωγές (fob)	€1,44 δισ. (€1,61 δισ. το 2013)
-Σημαντικότερα προϊόντα	Χημικά, πετρελαιοειδή, μηχανήματα και ηλεκτρ. εξοπλισμός, κτηνοτροφικά προϊόντα και τρόφιμα/ ποτά
-Σημαντικότεροι εταίροι	Ελλάδα, Ην. Βασίλειο, Ισραήλ, ΗΠΑ, Γερμανία και Αίγυπτος
Εισαγωγές (cif)	€5,13 δισ. (€4,81 δισ. το 2013)
-Σημαντικότερα προϊόντα	Πετρελαιοειδή, τρόφιμα/ ποτά, μηχανήματα και ηλεκτρ. εξοπλισμός και χημικά
-Σημαντικότεροι εταίροι	Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Γαλλία
Εμπορικό Ισοζύγιο	€-3,7 δισ. (από €-3,2 δισ. το 2013)
Ισοζύγιο Πληρωμών*	-5,1% επί του ΑΕΠ (από -3,0% το 2013)
Δημοσιονομικό ισοζύγιο κεντρικής κυβέρνησης* (% του ΑΕΠ)	€68,1 εκ. (από €-843,6 εκ. το 2013) 0,4% (από -4,7% το 2013)
Δημόσιο Χρέος* (% του ΑΕΠ)	€ 18,82 δισ. (έναντι €18,52 δισ. το 2013) 107,5% (έναντι 102,2% το 2013)

Πηγές: Υπουργείο Οικονομικών, Κεντρική Τράπεζα και Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας - επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

*Προσωρινά στοιχεία

B. Χαρακτηριστικά της κυπριακής αγοράς για ενδιαφερομένους εξαγωγείς προϊόντων και υπηρεσιών

B1. Πληροφορίες για το επιχειρηματικό περιβάλλον και τα συναλλακτικά ήθη στην Κύπρο

Οι κυπριακές εταιρείες εισαγωγής και διανομής προϊόντων (π.χ. κλάδος τροφίμων-ποτών) προβαίνουν, υπό φυσιολογικές συνθήκες, στην εξόφλησή των προμηθευτών τους με επιταγές, εντός χρονικού διαστήματος που κυμαίνεται ως εξής: από την ημέρα παραλαβής των προϊόντων περί τις 30 ημέρες για τους προμηθευτές που είναι πολυεθνικές εταιρείες, περί τις 60 ημέρες για τους προμηθευτές, με τους οποίους υπάρχει σταθερή και μακροχρόνια συνεργασία και περί τις 90 ημέρες για όλους τους υπόλοιπους. Εξυπακούεται ότι η πληρωμή των προμηθευτών καταναλωτικών προϊόντων με σύντομη ημερομηνία λήξεως (fast moving consumer goods) γίνεται ταχύτερα από την πληρωμή προϊόντων μακράς διάρκειας. Για τις αρχικές συνεργασίες και έως ότου οικοδομηθούν οι αναγκαίες σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των συμβαλλομένων, οι πρώτες αποστολές εμπορευμάτων διενεργούνται μέσω αμετάκλητων πιστώσεων. Με την πάροδο του χρόνου και την ομαλή εξέλιξη των συναλλακτικών σχέσεων, διαμορφώνεται και το ανάλογο πλαίσιο εξόφλησης των εμπορευμάτων.

Κρίνεται σκόπιμο, πάντως, να σημειωθεί ότι μετά το Μάρτιο του 2013 και την προαναφερθείσα απόφαση για την εξυγίανση των κυπριακών τραπεζών, έχει σημειωθεί

σκλήρυνση των όρων των εγχώριων (μέγιστο 60 μέρες πίστωσης από 6-12 μήνες), αλλά και των ξένων προμηθευτών (πληρωμή τοις μετρητοίς ή προπληρωμή), ενώ παρατηρήθηκε, επίσης, μη αποδοχή εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων Κυπρίων εισαγωγέων από ξένες τράπεζες και μείωση πιστωτικών ορίων από διεθνείς ασφαλιστικές, λόγω αυξημένου κινδύνου.

Όσον αφορά στην ενοικίαση καταστημάτων, σημειώνουμε ότι ακολουθείται η πρακτική «πώλησης αέρα» ('goodwill'), ιδιαίτερα όταν η εμπορική θέση του ακινήτου το επιτρέπει. Προκειμένου να είναι δυνατόν να περιέλθει στην κατοχή ενός ενοικιαστή ένα κατάστημα από άλλον ενοικιαστή, θα πρέπει να προβλέπεται στο αρχικό συμβόλαιο ιδιοκτήτη - ενοικιαστή δικαίωμα υπενοικίασης ή μεταφοράς δικαιωμάτων. Ωστόσο, λόγω της οικονομικής κρίσης, η εμπορικότητα των περισσότερων καταστημάτων έχει μειωθεί, με αποτέλεσμα να περιορίζεται ή να εξαλείφεται και η αξία του «αέρα».

Ως αποτέλεσμα των μέτρων για την εξυγίανση του κυπριακού τραπεζικού συστήματος, εκτιμάται από το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων και άλλους παραγωγικούς φορείς της χώρας ότι η έλλειψη ρευστότητας θα οδηγήσει μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων σε αδυναμία λειτουργίας. Δεδομένου ότι οι περισσότερες κυπριακές επιχειρήσεις είχαν συνεργασία με τις δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες, τα μέτρα εξυγίανσης είχαν ως συνέπεια την απώλεια ή τη δέσμευση του μεγαλύτερου μέρους των καταθέσεων τους πέραν των €100.000. Υπολογίζεται, δε, ότι το πρόβλημα ρευστότητας επηρεάζει, πλέον, και τις μεγάλες επιχειρήσεις. Παράλληλα, από μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα εκτιμάται ότι ως αποτέλεσμα των μέτρων εξυγίανσης των κυπριακών τραπεζών η αγοραστική δύναμη των Κυπρίων καταναλωτών μπορεί να μειωθεί, στο άμεσο μέλλον, έως και 30%.

Όσον αφορά στον αριθμό των ακάλυπτων επιταγών στην κυπριακή αγορά, σύμφωνα με τα στοιχεία του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών της Κεντρικής Τράπεζας, το 2014, μειώθηκε σημαντικά σε σχέση με το 2013, ανερχόμενος σε 2.250 από 3.080. Παράλληλα, μειώθηκε σε μεγάλο βαθμό και η αξία των ακάλυπτων επιταγών από 5,67 εκ. ευρώ, το 2013, σε 3,36 ευρώ, το 2014. Η πτωτική τάση φαίνεται να συνεχίζεται, καθώς, το εξάμηνο 2015, ο αριθμός των ακάλυπτων επιταγών ανερχόταν σε 867 και η αξία τους σε 979 χιλ. ευρώ.

Για την πληρέστερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων να δραστηριοποιηθούν στη κυπριακή αγορά σημειώνουμε την ιστοσελίδα <http://www.mcit.gov.cy/drcor> του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του Κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αρμόδιας υπηρεσίας για την εγγραφή εταιρειών. Μέσω της συγκεκριμένης ιστοσελίδας, προσφέρονται: (α) υπηρεσίες διαδικτυακής έρευνας εταιρειών έναντι χαμηλού τιμήματος και (β) η δυνατότητα αναζήτησης ημερομηνίας και αριθμού εγγραφής εταιρειών στο μητρώο της υπηρεσίας, δωρεάν.

Περαιτέρω πληροφόρηση περί πίστης εταιρειών και ατόμων προσφέρει, έναντι αμοιβής, η εταιρεία 'First Cyprus Credit Bureau (FCCB)' που αποτελεί προϊόν κοινοπραξίας μεταξύ του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) και της 'INFO CREDIT CYPRUS' (www.creditinfo.com.cy και www.fccb.com.cy, τηλ. 00357 22 458945, email: nkafandari@infocreditgroup.com, nicos@creditinfo.com.cy).

Η δικαστική επίλυση ενδεχόμενων εμπορικών διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων μπορεί, μέσω άσκησης ειδικών νομικών βοηθημάτων που προβλέπονται στην κυπριακή νομοθεσία, να είναι συντομότερη από τη συνήθη χρονοβόρα διαδικασία. Η συμφωνία προσφυγής σε διαιτησία επιτρέπει τη δραστική μείωση του χρόνου διευθέτησης των διαφορών σε δύο μόλις εβδομάδες. Σημειώνουμε ότι την άνοιξη του 2010 εγκαινιάστηκε το Κυπριακό Κέντρο Διεθνών Διαιτησιών στη Λευκωσία (τηλ. 00357 22 872330, φαξ 22 675533, e-mail: info@dmlaw.com.cy), ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που φιλοδοξεί να προσφέρει έγκυρη εναλλακτική απονομή δικαιοσύνης με χαμηλότερο κόστος και σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Δεδομένου ότι σε γενικές γραμμές το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι ευνοϊκό - κυρίως για φορολογικούς λόγους - σταχυολογούμε ορισμένες παρατυπίες που συνιστούν εξαιρέσεις στον προαναφερόμενο κανόνα: Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού έχει κατά καιρούς δεχθεί διάφορες πιέσεις με αποτέλεσμα, σύμφωνα με δηλώσεις παραιτηθέντων Προέδρων της, σε ορισμένες περιπτώσεις, να δυσχεραίνεται η άσκηση των εποπτικών της καθηκόντων. Εξάλλου, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Διεθνών Εταιρειών Κύπρου (www.ciba-cy.org),

η γραφειοκρατία και ειδικότερα, ο τρόπος αντιμετώπισης των εταιρειών στην έκδοση αδειών εργασίας για το προσωπικό τους και τα υψηλά τέλη που χρεώνουν οι τράπεζες, συνιστούν προβλήματα για τους ξένους επενδυτές. Σημειώνεται, τέλος, ότι η ΕΕ έχει ζητήσει να διενεργούνται συχνότεροι έλεγχοι σε αλλοδαπά σκάφη που καταπλέουν στα κυπριακά λιμάνια και να αντιμετωπισθεί δραστηκότερα η χρήση παράνομου (πειρατικού) λογισμικού σε συστήματα πληροφορικής (η αξία του εκτιμάται ότι έχει ξεπεράσει τα 17 εκατ. δολ.).

B2. Τρόποι προσέγγισης και έναρξης συνεργασιών με κυπριακές εταιρείες

Ο καλύτερος τρόπος προσέγγισης και ανάπτυξης συνεργασιών με κυπριακές εταιρείες, είναι, πέρα από την επίσκεψη στην όποια εταιρική ιστοσελίδα ή την ανταλλαγή ηλεκτρονικών επιστολών, η προσωπική επαφή με τον αντίστοιχο Κύπριο επιχειρηματία, ώστε να διαμορφωθεί επαρκώς η πρώτη εντύπωση. Ο μέσος Κύπριος επιχειρηματίας αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με τον μελλοντικό συνεργάτη του.

Στο πλαίσιο της ενημέρωσης των Ελλήνων επιχειρηματιών, κατόπιν σχετικών αιτημάτων τους, το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (ΟΕΥ) της Πρεσβείας της Ελλάδας στη Λευκωσία παρέχει τη δέουσα πληροφόρηση σε όλους τους ενδιαφερομένους, προκειμένου αφ' ενός να έχουν μια πρώτη εικόνα της κυπριακής αγοράς στους τομείς που τους αφορούν και αφ' ετέρου να έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με τις σημαντικότερες εταιρείες συγκεκριμένων κλάδων, τα αναλυτικά στοιχεία επικοινωνίας των οποίων τους αποστέλλονται.

Επιπλέον, το Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας, σε συνεννόηση και συνεργασία τόσο με το 'Enterprise Greece', όσο και με Συνδέσμους και Επιμελητήρια, προγραμματίζει και διοργανώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα επιχειρηματικές αποστολές (κλαδικές ή πολυκλαδικές) στην Κύπρο (κυρίως, Λευκωσία και Λεμεσό), με στόχο την πραγματοποίηση στοχευμένων και ποιοτικών συναντήσεων ανάμεσα σε Έλληνες και Κύπριους επιχειρηματίες, προκειμένου να έλθουν σε μια πρώτη επαφή και να συζητήσουν για την έναρξη ενδεχόμενων συνεργασιών.

Όσον αφορά στις εκθέσεις που διοργανώνονται στην Κύπρο, σημειώνουμε ότι, λόγω του μεγέθους της κυπριακής αγοράς, προς το παρόν, δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον συμμετοχής ξένων εταιρειών ως εκθετών, ενώ οι περισσότερες εξ αυτών απευθύνονται στο ευρύ κοινό και όχι μόνον σε επαγγελματίες (στην ενότητα Β3 αναφέρονται οι σημαντικότερες κλαδικές εκθέσεις με παραπομπή στην ιστοσελίδα τους, για την άντληση περαιτέρω πληροφόρησης). Επιπλέον, λόγω του τερματισμού της λειτουργίας της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, μεγάλος αριθμός καθιερωμένων εκθέσεων δεν πραγματοποιούνται.

B3. Κλάδοι προϊόντων και υπηρεσιών

Δεδομένων των ιδιαίτερα στενών σχέσεων των δύο χωρών, της γεωγραφικής εγγύτητας, της κοινής γλώσσας και των κοινών συναλλακτικών ηθών και καταναλωτικών προτιμήσεων, οι διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις είναι εξαιρετικά αναπτυγμένες, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να συνιστά για την Κύπρο τον μακράν σημαντικότερο εμπορικό της εταίρο (πρώτος προμηθευτής προϊόντων στη κυπριακή αγορά και ο καλύτερος πελάτης των κυπριακών εξαγωγών).

Όσον αφορά στην περαιτέρω προώθηση ελληνικών προϊόντων στην κυπριακή αγορά, θα πρέπει κατ' αρχάς να τονισθεί ότι, αφ' ενός, λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας και αφ' ετέρου, λόγω της εξαιρετικά μεγάλης - με βάση τον πληθυσμό της χώρας (840.407) - απορρόφησης προϊόντων από την Ελλάδα, **η σχέση ποιότητας-τιμής των εισαγομένων προϊόντων είναι καθοριστικής σημασίας.**

Στον τομέα των **δομικών υλικών** (δομικός σίδηρος, συγκεκριμένες μεταλλικές κατασκευές) και γενικότερα, των προϊόντων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της κατασκευής κατοικιών, γραφείων και ξενοδοχείων (υδραυλικά, είδη υγιεινής, πατώματα, πόρτες, παράθυρα, έπιπλα κουζίνας, συστήματα θέρμανσης και ψύξης, ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, δεξαμενές αποθήκευσης νερού, συστήματα σκίασης, είδη κήπου), το ενδιαφέρον έχει μειωθεί σε σχέση με το παρελθόν, λόγω της παρατεταμένης κρίσης στον κατασκευαστικό τομέα. Σημειώνουμε τη διοργάνωση της κλαδικής Έκθεσης «Ιδανική Κατοικία», κάθε Οκτώβριο, στην οποία συμμετέχουν ως εκθέτες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους παραπάνω τομείς (www.idanikikatoikia.net).

Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι ο κλάδος των **κατασκευών** στην Κύπρο έχει συμπληρώσει, πλέον, μία εξαετία κρίσης, καθώς έχει εισέλθει σε ύφεση από το τελευταίο τετράμηνο του 2008. Οι βασικές αιτίες για τη μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας θα πρέπει να αναζητηθούν στην οικονομική κρίση που έχει θίξει την κυπριακή οικονομία, στην παρατεταμένη και έντονη ύφεση, στο γενικότερο αίσθημα ανασφάλειας στην αγορά, στην έλλειψη ρευστότητας και στην περιοριστική πιστωτική πολιτική των κυπριακών τραπεζών μετά το ‘bail in’ (το κούρεμα των καταθέσεων άνω των 100.000 ευρώ) στη Λαϊκή Τράπεζα και στην Τράπεζα Κύπρου, το Μάρτιο του 2013.

Η κρίση στον κατασκευαστικό κλάδο εκδηλώθηκε αρχικά (τέλη 2008) στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου, αλλά αργότερα επεκτάθηκε σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Οι μειώσεις των τιμών ακινήτων, στις οποίες προέβησαν οι κατασκευαστές, οι οποίες σε ορισμένες περιοχές υπερβαίνουν και το 20%, δεν έχουν καταφέρει να αναθερμάνουν την αγορά.

Η ως άνω αρνητική εικόνα συνεχίστηκε και το 2014, καθώς ο αριθμός των αδειών μειώθηκε από 5.341 (το 2013) σε 4.933 και η αξία τους από 1,1 δισ. ευρώ σε 860 χιλ. ευρώ. Παρατίθεται κατωτέρω σχετικός αναλυτικός πίνακας:

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΑΝΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ								
ΕΠΑΡΧΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014				ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013			
	Αριθμός	Εμβαδόν (μ²)	Αξία (€000)	Αριθμός οικιστ. μονάδων	Αριθμός	Εμβαδόν (μ²)	Αξία (€000)	Αριθμός οικιστ. μονάδων
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	1.723	228.518	251.863	693	1.838	328.310	340.075	1.092
Αστική	1.006	131.559	143.877	371	968	180.461	183.890	541
Αγροτική	717	96.959	107.986	322	870	147.849	156.185	551
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	230	51.287	47.456	137	330	82.453	79.317	515
Αγροτική	230	51.287	47.456	137	330	82.453	79.317	515
ΛΑΡΝΑΚΑ	687	128.822	160.240	412	812	179.283	227.097	539
Αστική	352	58.879	66.973	209	372	95.070	119.169	258
Αγροτική	335	69.943	93.267	203	440	84.213	107.928	281
ΛΕΜΕΣΟΣ	1.322	210.291	229.882	730	1.452	286.451	318.005	1.075
Αστική	734	124.548	135.455	419	788	181.324	191.456	621
Αγροτική	588	85.743	94.427	311	664	105.127	126.549	454
ΠΑΦΟΣ	971	166.005	170.027	883	909	168.334	176.533	920
Αστική	401	84.302	84.121	496	368	84.669	81.779	495
Αγροτική	570	81.703	85.906	387	541	83.665	94.754	425
ΣΥΝΟΛΟ	4.933	784.923	859.468	2.855	5.341	1.044.831	1.141.027	4.141
Αστική	2.493	399.288	430.426	1.495	2.496	541.524	576.294	1.915
Αγροτική	2.440	385.635	429.042	1.360	2.845	503.307	564.733	2.226

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Λευκωσίας

Στον τομέα της παραγωγής και μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, υπάρχει ζήτηση για γεωργικό και κτηνοτροφικό εξοπλισμό και μηχανήματα (αγροχημικά, λιπάσματα, κτηνιατρικά, ζωοτροφές, συστήματα θερμοκηπίου, συστήματα άρδευσης, είδη κήπου, σπόροι). Στο σημείο αυτό σημειώνουμε την Παγκύπρια Αγροτική Έκθεση (www.agrifair.gov.cy). Υπογραμμίζουμε, επίσης, ότι παρουσιάζουν ιδιαίτερη ζήτηση **τα συστήματα διαχείρισης και εξοικονόμησης νερού** τόσο για τη γεωργία, όσο και για την βιομηχανία, τις τουριστικές μονάδες και τις καθημερινές ανάγκες των νοικοκυριών. Τα

τελευταία έξι χρόνια, διοργανώνεται κλαδική Έκθεση με αντικείμενο τις τεχνολογίες νερού και περιβάλλοντος (www.envirotec.org.cy).

Παρά την ήδη έντονη παρουσία των ελληνικών **τροφίμων** στα ράφια των κυπριακών υπεραγορών, η περαιτέρω προώθηση συγκεκριμένων προϊόντων (πιστοποιημένων βιολογικών προϊόντων, έτοιμων προ-μαγειρευμένων γευμάτων, παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων υψηλής ποιότητας, επιλεγμένων προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας) παρουσιάζει ενδιαφέρον. Σημειώνουμε τη διοργάνωση σχετικής κλαδικής Έκθεσης Γαστρονομία – Γαστρογνωσία (www.georgallisfair.com.cy), στην οποία συμμετέχουν εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της παραγωγής και της εισαγωγής-διανομής τροφίμων και ποτών, αρτοποιημάτων και ειδών ζαχαροπλαστικής, καθώς και στο χώρο της HO.RE.CA..

Στον τομέα της **δικαιόχρησης (franchising)**, υπογραμμίζουμε τις προοπτικές περαιτέρω επέκτασης των ελληνικών εταιρειών στην κυπριακή αγορά, λόγω της μεγάλης αναγνωρισιμότητάς τους από την πλειοψηφία των Κυπρίων καταναλωτών, οι οποίοι επισκέπτονται πολύ συχνά την Ελλάδα (αναψυχή, επαγγελματικά ταξίδια). Σημειώνουμε ότι στον συγκεκριμένο τομέα δραστηριοποιούνται με επιτυχία στην εδώ αγορά, αλυσίδες μαζικής εστίασης, καταστήματα ένδυσης και υπόδησης, διάθεσης τηλεπικοινωνιακού υλικού, λευκών ειδών και στρωμάτων, διάθεσης κοσμημάτων, διάθεσης οπτικών, καθώς και φροντιστήρια ξένων γλωσσών.

Δεδομένης της σχετικά αναπτυγμένης εγχώριας παραγωγής τροφίμων (γαλακτοκομικών, αρτοποιημάτων, παγωτού και ειδών ζαχαροπλαστικής) και ποτών (κρασιών, τοπικών αποσταγμάτων), ενδιαφέρον παρουσιάζει **ο μηχανολογικός εξοπλισμός, που απαιτείται για την παραγωγή** των προαναφερομένων προϊόντων. Σημαντικό είναι, επίσης, ο τομέας **του ιατρικού και διαγνωστικού εξοπλισμού**.

Η διαχείριση και αξιοποίηση στερεών αποβλήτων παρουσιάζει προοπτικές καθώς, στο άμεσο μέλλον, σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, θα προκηρυχθούν διαγωνισμοί για την κατασκευή και λειτουργία σχετικών μονάδων (ήδη έχει κατασκευαστεί μία στη Λάρνακα). Παράλληλα, **ιδιαίτερο ενδιαφέρον για συνεργασία έχουν οι τομείς της αφαλάτωσης** (στον οποίο ελληνική εταιρεία, με την μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης -BOOT- ολοκλήρωσε την κατασκευή κινητής μονάδας στην Πάφο) **και της διαχείρισης υδάτων** (ανακύκλωση, βιολογικός καθαρισμός, συστήματα άρδευσης και αποχέτευσης), καθώς υφίστανται προβλήματα τόσο στην υδροδότηση των νοικοκυριών, όσο και στην κάλυψη των αναγκών της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της βιομηχανίας.

Στον τομέα **της ενέργειας**, δεσπάζει η χρήση ηλιακών συστημάτων θέρμανσης νερού, στη χρήση των οποίων η Κύπρος κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η χρήση των φωτοβολταϊκών συστημάτων σταδιακά αυξάνεται, λόγω της εξαιρετικής ηλιοφάνειας του νησιού, αλλά και της ευνοϊκής κρατικής επιδότησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της έναντι της ΕΕ, έως το 2020, η Κύπρος θα πρέπει να έχει επιτύχει αύξηση του ποσοστού συνεισφοράς των ΑΠΕ από το 5% που είναι σήμερα, στο 13% του συνόλου της τελικής κατανάλωσης ενέργειας. Σημειώνουμε ότι τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί σημαντικές συνεργασίες μεταξύ κυπριακών και ελληνικών εταιρειών στην παραγωγή ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα.

Στον τομέα των ΑΠΕ, δεδομένης της τεχνογνωσίας που έχουν αποκτήσει τα τελευταία χρόνια οι ελληνικές και κυπριακές εταιρείες, θα μπορούσαν να συνεργασθούν περαιτέρω, με στόχο την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ σε τρίτες μεσογειακές χώρες. **Εν όψει της δημιουργίας Εθνικού Ενεργειακού Κέντρου** στην περιοχή του Βασιλικού στην επαρχία Λάρνακας, το οποίο θα περιλαμβάνει μονάδα υδροποίησης φυσικού αερίου και τερματικό σταθμό αποθήκευσης πετρελαιοειδών, θεωρούμε ότι η συμμετοχή ελληνικών εταιρειών, λόγω εμπειρίας και τεχνογνωσίας, στην υλοποίηση του σημαντικού αυτού έργου, θα ήταν προς όφελος και των δύο πλευρών.

Ειδικότερη πληροφόρηση σχετικά με τον ενεργειακό τομέα (ΑΠΕ, Εξοικονόμηση Ενέργειας κλπ.) μπορεί να αντληθεί από το Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών (τηλ. +357-22667716/26, fax: +357-22667736, e-mail: info@cea.org.cy, URL: www.cea.org.cy), το Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου (τηλ. +357-22606060, fax: +357-22606001/2/3, e-mail: cie@cytanet.com.cy, URL: www.cie.org.cy), τον Σύνδεσμο Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου

(ΣΕΑΠΕΚ) (τηλ. +357-22665102, fax: +357-22669459, URL: www.seapek.com) και το Ειδικό Ταμείο ΑΠΕ & ΕΞΕ του κυπριακού Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού/ Υπηρεσία Ενέργειας (τηλ. +357-22409308, fax: +357-22304759, e-mail: perm.sec@mcit.gov.cy, URL: www.mcit.gov.cy).

Σημειώνουμε, τέλος, τη διοργάνωση της σημαντικής κλαδικής Έκθεσης Εξοικονόμησης Ενέργειας 'SAVE ENERGY', η οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις 18-20 Σεπτεμβρίου 2015 (www.savenergy.org.cy).

Στον τομέα **των τεχνικών έργων**, δεδομένων των ιδιαίτερων σχέσεων και της τεχνογνωσίας που έχουν αναπτύξει τις τελευταίες δεκαετίες οι εξωστρεφείς κυπριακές τεχνικές εταιρείες, κυρίως στις αραβικές χώρες, η περαιτέρω συνεργασία ελληνικών κατασκευαστικών και μελετητικών εταιρειών με αυτές θα συνδράμει σημαντικά τις ελληνικές εταιρείες στη διεύρυνση των δραστηριοτήτων τους στις ανωτέρω χώρες, μέσα από η συμμετοχή στην κατασκευή έργων υποδομής (ενεργειακά-αεροδρόμια-οδοποιία) και δημοσίων κτιρίων, καθώς και στην ανάπτυξη οικιστικών και τουριστικών συγκροτημάτων. Ανάλογη συνεργασία μπορεί επίσης να υπάρξει μεταξύ των κυπριακών τεχνικών εταιρειών, που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, και των ελληνικών τεχνικών εταιρειών, που δραστηριοποιούνται ήδη με επιτυχία στα Βαλκάνια. Σημειώνουμε ότι στον κλάδο των λιμενικών έργων, στην Κύπρο, ήδη δραστηριοποιείται με επιτυχία ελληνική εταιρεία (σε κοινοπραξία με κυπριακές κατασκευαστικές εταιρείες).

Στον **τουριστικό τομέα**, υπογραμμίζουμε τη μεγάλη ροή Κυπρίων τουριστών προς την Ελλάδα, η οποία αποτελεί την πρώτη προτίμησή τους. Από το 2000 έως το 2010 ο αριθμός των αφίξεων Κυπρίων στην Ελλάδα σημείωνε συνεχή αύξηση (από 235.597 το 2000 ανήλθε σε 428.686 το 2010). Μετά από μία τριετία που κινήθηκε πτωτικά, το 2014, σημείωσε, εκ νέου, αλματώδη αύξηση της τάξης του 25,5% (από 360.027 το 2013 ανήλθε σε 451.780). Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε ότι, λόγω των ισχυρών φιλικών και συγγενικών δεσμών μεταξύ των δύο κοινωνιών αλλά και των συχνών επαγγελματικών ταξιδιών που πραγματοποιούνται καθημερινά, γεγονός που ευνοείται από την εξαιρετικά πυκνή αεροπορική σύνδεση (πάνω από δέκα απευθείας πτήσεις ημερησίως), η φύση του τουρισμού μεταξύ των δύο χωρών αποκτά έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Όσον αφορά στο «προφίλ» του μέσου Κυπρίου τουρίστα-επισκέπτη, σημειώνουμε ότι επισκέπτεται συνήθως για τρεις-τέσσερις μέρες τους δημοφιλέστερους ελληνικούς προορισμούς, διαμένει σε καλά προς πολύ καλά καταλύματα και αφιερώνει ένα μεγάλο μέρος των δαπανών του στις αγορές ειδών ένδυσης και υπόδησης. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο θρησκευτικός τουρισμός, την προώθηση του οποίου έχουν αναλάβει, τελευταία, μεγάλα κυπριακά τουριστικά γραφεία, καθώς και ο κληρονομικός και ο ιαματικός τουρισμός.

Στον **τομέα των υπηρεσιών** υφίστανται δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης συνεργασιών κυπριακών δημοσίων και ιδιωτικών φορέων (Σύνδεσμοι, Επιμελητήρια κ.ά.) με ελληνικές εταιρείες συμβούλων, που δραστηριοποιούνται στην υποβολή σχεδίων και προτάσεων, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων, καθώς η εμπειρία και η τεχνογνωσία των τελευταίων είναι απαραίτητη σε εδώ φορείς και επιχειρήσεις, για την όσο το δυνατόν καλύτερη αξιοποίηση και απορρόφηση πόρων από προγράμματα της ΕΕ.

Σημειώνουμε, τέλος, ότι εταιρείες που ενδιαφέρονται για δημόσια έργα ή προμήθειες, μπορούν να ενημερώνονται, άμεσα, σχετικά με προκηρύξεις διαγωνισμών του κυπριακού δημοσίου, μέσω της σχετικής ιστοσελίδας του Γενικού Λογιστηρίου της Κυπριακής Δημοκρατίας www.eprocurement.gov.cy. Υφίσταται, μάλιστα, η επιλογή, εφόσον εγγραφούν στον κατάλογο των οικονομικών φορέων, να αποστέλλονται οι προκηρύξεις διαγωνισμών, ανάλογα με τους τομείς που έχουν επιλέξει (βάσει του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις - CVP), απ' ευθείας, στο ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο.

Γ. Φορολόγηση-νομική μορφή-χαρακτηριστικά κυπριακών εταιρειών

Ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο φορολογείται σύμφωνα με την κυπριακή νομοθεσία μόνο εάν διαμένει στην Κύπρο για περισσότερες από 183 ημέρες το χρόνο (φυσικό πρόσωπο) ή εάν η διεύθυνση και ο έλεγχος της εταιρείας διεξάγονται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Για κάθε φορολογικό έτος επιβάλλεται φόρος στο εισόδημα που αποκτάται ή προκύπτει από πηγές τόσο εντός, όσο και εκτός της Κύπρου (κέρδη, μισθούς, μερίσματα, τόκους, συντάξεις, ενοίκια, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας κ.ά.).

Η απλή εγγραφή της εταιρείας στην Κύπρο δεν συνεπάγεται και τη φορολόγησή της σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ούτε τη δυνατότητα να απολαμβάνει οποιασδήποτε ευνοϊκής διάταξης από τις συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει συνάψει η Κύπρος, εάν η διαχείρισή της δεν διεξάγεται στην Κύπρο. Σε αυτήν την περίπτωση η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να καταβάλει φόρο, σύμφωνα με την κυπριακή νομοθεσία, για τα εισοδήματα που προκύπτουν από τις δραστηριότητές της στην Κύπρο.

Με τη νέα φορολογική νομοθεσία καθίσταται πλέον υποχρεωτική η υποβολή ετήσιας δήλωσης εισοδήματος προς το Γραφείο Φόρου Εισοδήματος και από εταιρείες, οι οποίες έχουν μεν συσταθεί στην Κύπρο, αλλά δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Επιπλέον, υποχρέωση τήρησης βιβλίων και αρχείων και ετοιμασίας εξελεγχμένων λογαριασμών έχουν και πρόσωπα, τα οποία έχουν εισόδημα μόνον από μερίσματα και τόκους.

Βάσει της κείμενης νομοθεσίας, οι σημαντικότερες νομικές μορφές των κυπριακών εταιρειών είναι η ιδιωτική μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (περιορισμένο δικαίωμα μεταβίβασης μετοχών, αριθμός μετόχων έως 50) και η δημόσια μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (χωρίς τους περιορισμούς της ιδιωτικής μετοχικής εταιρείας και με τη δυνατότητα εισαγωγής της προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου).

Η συνηθέστερη μορφή εταιρειών στην Κύπρο είναι η ιδιωτική μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, που έχει όλα τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής ανώνυμης εταιρείας και όχι της ελληνικής ΕΠΕ. Συστήνεται με υπογραφή, από τους ιδρυτές της ή εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους τους, του ιδρυτικού εγγράφου (περιέχει υποχρεωτικά την επωνυμία, τους σκοπούς, την ευθύνη των μελών και το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου) και του καταστατικού της. Τα έγγραφα αυτά κατατίθενται στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, προκειμένου η εταιρεία να εγγραφεί στο Μητρώο Εταιρειών.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το κόστος σύστασης μιας απλής κυπριακής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, ανέρχεται σε 1.000-1.200 ευρώ και τα βασικά έξοδα νομικής αντιπροσώπευσης (υπηρεσία διευθυντών, εγγεγραμμένου γραφείου, γραμματέα) σε 1.000 ευρώ, ετησίως. Ειδικότερα, το κόστος της εγγραφής της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με μετοχικό κεφάλαιο στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέρχεται στα 105,00 ευρώ συν ποσοστό 0,6% επί του ονομαστικού κεφαλαίου της εταιρείας (βλ. ιστοσελίδα του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών του Κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, www.mcit.gov.cy).

Ο ελάχιστος αριθμός των ιδρυτών/μετόχων είναι ένας, ενώ ο κάθε μέτοχος θα πρέπει να γνωστοποιεί τα πλήρη στοιχεία του (πλήρες όνομα, διεύθυνση, εθνικότητα, επάγγελμα, αριθμός μετοχών). Ο διορισμός γραμματέα - επιφορτισμένου με την ετοιμασία και καταχώρηση της ετήσιας έκθεσης στον Έφορο Εταιρειών, την τήρηση των πρακτικών των συνελεύσεων και συνεδριάσεων, την ετοιμασία των ψηφισμάτων και την καταχώρηση των αλλαγών στον Έφορο Εταιρειών - είναι δεσμευτική από τον κείμενη νομοθεσία. Όσον αφορά στο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη. Είθισται το ελάχιστο αρχικό μετοχικό κεφάλαιο να καθορίζεται σε 100 ευρώ, διαιρεμένο σε ισάριθμες μετοχές. Η διαδικασία σύστασης εταιρείας διαρκεί μόνο λίγες ημέρες.

Πέρα από τον χαμηλό συντελεστή του εταιρικού φόρου, ο οποίος ανέρχεται σε 12,5%, η σύσταση ιθύνουσας εταιρείας στην Κύπρο με σκοπό τον καλύτερο φορολογικό προγραμματισμό της επιχείρησης, παρουσιάζει, μεταξύ άλλων, τα εξής πλεονεκτήματα:

- Η παρακράτηση φόρου στα εξερχόμενα από την κυπριακή εταιρεία μερίσματα, προς μέτοχο που δεν είναι κάτοικος Κύπρου, είναι μηδενική.
- Δεν υφίσταται φόρος κεφαλαιουχικών κερδών εκτός από κέρδη που προκύπτουν από τη διάθεση ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται στη Κύπρο ή κερδών από διάθεση μετοχών, που αντιπροσωπεύουν ακίνητη περιουσία στην Κύπρο.
- Υπάρχει η δυνατότητα πραγματοποίησης πληρωμών, διανομής μερισμάτων και κερδών, τόκων και δικαιωμάτων στο εξωτερικό χωρίς καμία φορολογική επιβάρυνση.

Γ1. Συμβάσεις για την αποφυγή διπλής φορολογίας

Η Κύπρος έχει συνάψει συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας με 53 κράτη: Αίγυπτος, Άγιος Μαρίνος, Αρμενία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Γκέρνσεϊ, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Ινδία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Καναδάς, Κατάρ, Κίνα, Κιργιστάν, Κουβέιτ, Λευκορωσία, Λίβανος, Λιθουανία, Μάλτα, Μαυρίκιος, Μαυροβούνιο, Μολδαβία, Ν. Αφρική, Νορβηγία, Ουγγαρία, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ρωσία, Σερβία, Σεϋχέλλες, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Σιγκαπούρη, Συρία, Τατζικιστάν, Ταϊλάνδη, Τσεχία και Φινλανδία.

Σύμφωνα με τις ανωτέρω συμφωνίες, ο φόρος που επιβάλλεται στη μία χώρα δίδεται ως πίστωση στο φόρο που επιβάλλεται στη χώρα, στην οποία διαμένει ο φορολογούμενος, με αποτέλεσμα ο φορολογούμενος να μην επιβαρύνεται με υψηλότερο φορολογικό συντελεστή από τον συντελεστή της χώρας με τον πιο υψηλό συντελεστή φόρου.

Σε συνέχεια της εναρμόνισης της κυπριακής με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί αμοιβαίας συνεργασίας μεταξύ φορολογικών Αρχών είναι δυνατή η ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν σε φυσικά και νομικά πρόσωπα με άλλα κράτη μέλη.

Γ2. Συντελεστές φορολόγησης εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων

Για τις εταιρείες, όπως ήδη σημειώθηκε, ο φορολογικός συντελεστής είναι 12,5% επί των κερδών, ενώ για τα φυσικά πρόσωπα ο συντελεστής φορολόγησης κυμαίνεται ως εξής:

- Για φορολογητέο εισόδημα 0-19.500 ευρώ: 0%
- Για φορολογητέο εισόδημα 19.501-28.000 ευρώ: 20%, ήτοι φόρος 1.700 ευρώ
- Για φορολογητέο εισόδημα 28.001-36.300 ευρώ: 25%, ήτοι φόρος 2.075 ευρώ επιπλέον και αθροιστικά 3.775 (1.700+2.075) ευρώ
- Για φορολογητέο εισόδημα 36.301-60.000 ευρώ: 30%, ήτοι φόρος 7.110 ευρώ επιπλέον και αθροιστικά 10.885 ευρώ
- Για φορολογητέο εισόδημα άνω των 60.000 ευρώ: 35%
- Σημειώνουμε ότι τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα, τα εισοδήματα από μερίσματα καθώς και τα κέρδη από διάθεση τίτλων απαλλάσσονται από την φορολόγηση.

Όλες οι εταιρείες συμπεριλαμβανομένων των αδρανών και αυτών που δεν κατέχουν περιουσιακά στοιχεία ή έχουν περιουσιακά στοιχεία στις κατεχόμενες περιοχές, υπόκεινται στο σταθερό ετήσιο τέλος ύψους €350, πληρωτέο στον Έφορο Εταιρειών.

Σημειώνεται επίσης ότι για όσους οφείλουν να τηρούν λογιστικά βιβλία, η ζημιά οποιουδήποτε φορολογικού έτους μεταφέρεται και συμψηφίζεται με το εισόδημα οποιουδήποτε φορολογικού έτους για πέντε έτη από το τέλος του φορολογικού έτους, εντός του οποίου προέκυψε η ζημιά. Η εν λόγω μεταφορά δεν είχε χρονικό περιορισμό μέχρι πρότινος.

Γ3. Ειδικό φορολογικό συντελεστής και έκτακτη αμυντική εισφορά

- Για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, άλλα δικαιώματα εκμεταλλεύσεως, αποζημιώσεως ή άλλου εισοδήματος που αποκτάται από πηγές εντός της Κύπρου από πρόσωπο μη κάτοικο Κύπρου, η παρακράτηση φόρου ανέρχεται σε 10%.
- Οι ναυτιλιακές εταιρείες, βάσει της νέας ναυτιλιακής νομοθεσίας από 1.1.2010, φορολογούνται αποκλειστικά με βάση τη χωρητικότητα (tonnage) των πλοίων ως εξής: οι

πρώτοι 1.000 τόνοι με 0,365 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 9.000 με 0,3103 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 15.000 με 0,2008 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 15.000 με 0,1278 ευρώ/τόνο και κάθε τόνος επιπλέον των 40.000 με 0,073 ευρώ/τόνο.

- Για το ακαθάριστο ποσό οποιουδήποτε μισθώματος για την προβολή κινηματογραφικών ταινιών στην Κύπρο, που αποκτάται από πρόσωπο μη κάτοικο Κύπρου, η παρακράτηση φόρου ανέρχεται σε 5%

- Το ακαθάριστο ποσό που αποκτάται από μη κάτοικο Κύπρου από την άσκηση στην Κύπρο οποιουδήποτε επαγγέλματος ή επιτηδεύματος ή από υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό περιλαμβανομένων και ποδοσφαιρικών ομάδων και άλλων αθλητικών αποστολών, υπόκειται σε παρακράτηση φόρου 10%.

- Η έκτακτη αμυντική εισφορά αφορά σε φορολογικούς κατοίκους Κύπρου. Επιβάλλεται στους τόκους των καταθέσεων σε ποσοστό 30% και στα μερίσματα σε ποσοστό 17%.

- Εάν τα μερίσματα εισπράττονται από εταιρεία τότε αυτά απαλλάσσονται από την καταβολή της έκτακτης αμυντικής εισφοράς. Η απαλλαγή δεν εφαρμόζεται εάν η εταιρεία που καταβάλλει το μέρισμα, επιδίδεται, σε ποσοστό πάνω από 50%, σε δραστηριότητες οι οποίες απολήγουν σε εισόδημα από επένδυση και εάν η επιβάρυνση του αλλοδαπού φόρου πάνω στο εισόδημα της εταιρείας που καταβάλλει το μέρισμα, είναι σημαντικά χαμηλότερη από την φορολογική επιβάρυνση της εταιρείας που λαμβάνει το μέρισμα στην Κύπρο.

- Από την 1 Μαρτίου 2013, τα τέλη χαρτοσήμων για συμβάσεις τροποποιούνται ως εξής: Για αξία σύμβασης €1 - €5.000 το τέλος χαρτοσήμου είναι μηδέν, για αξία €5.001 - €170.000 το τέλος χαρτοσήμου είναι 1,5% και τέλος για αξία πάνω από €170.000 το τέλος χαρτοσήμου είναι 2% με μέγιστο συνολικό τέλος χαρτοσήμου τα €20.000.

Γ4. Έκτακτη Εισφορά Ιδιωτικού και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα

- Η Έκτακτη Εισφορά που επιβάλλεται σε ακαθάριστες απολαβές και συντάξεις μισθωτών υπαλλήλων, κέρδη των αυτοτελώς εργαζομένων και συντάξεις τόσο του ιδιωτικού όσο και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, εισήχθη το 2012 και ισχύει μέχρι και το 2016.

- Το χαμηλό ποσοστό 2,5% της Έκτακτης Εισφοράς αρχίζει από μηνιαίες απολαβές, κέρδη και συντάξεις ύψους €1.500, το ενδιάμεσο (3,0%) έχει αφετηρία τις €2.500, ενώ πάνω από αυτό το ποσό το ποσοστό ανέρχεται σε 3,5%.

Γ5. Συντελεστές εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

- Ο συντελεστής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για τους ελεύθερους επαγγελματίες ανέρχεται σε 14,6%

- Για τους υπαλλήλους ο ανωτέρω συντελεστής ανέρχεται σε 7,8%

- Για τους εργοδότες ανέρχεται σε 7,8%

- Η συνεισφορά των εργοδοτών στο Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού ανέρχεται στο 1,2%

- Η συνεισφορά των εργοδοτών στο Ταμείο Βιομηχανικής Κατάρτισης ανέρχεται στο 0,5%

- Η συνεισφορά των εργοδοτών στο Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής ανέρχεται στο 2%.

Γ6. Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας

Η επιβολή του ανωτέρω φόρου πραγματοποιείται την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους και υπολογίζεται στην αγοραία αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας την 1.1.1980. Καταβάλλεται στις 30/9 κάθε έτους.

Οι συντελεστές φορολόγησης, ανάλογα με την αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, είναι διαμορφωμένοι ως εξής :

- Για αξία 1-12.500 ευρώ, ο συντελεστής είναι 0 τοις χιλίοις.

- Για αξία 12.500-40.000, ο συντελεστής είναι 6 τοις χιλίοις.

- Για αξία 40.001-120.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 8 τοις χιλίοις.

- Για αξία 120.001-170.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 9 τοις χιλίοις.
- Για αξία 170.001-300.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 11 τοις χιλίοις.
- Για αξία 300.001-500.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 13 τοις χιλίοις.
- Για αξία 500.001-800.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 15 τοις χιλίοις.
- Για αξία 800.001-3.000.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 17 τοις χιλίοις.
- Για αξία άνω των 3.000.000 ευρώ, ο συντελεστής είναι 19 τοις χιλίοις.

Γ7. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας ανέρχεται στο 19% από τις 13.01.2014. Επιβάλλεται στις εισαγωγές και στις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στην Κύπρο, με τις ακόλουθες εξαιρέσεις ανά κατηγορία :

- **Συντελεστής 0%:** Εξαγωγές, διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων και αγαθών, υπηρεσίες διαχείρισης πλοίων, παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να τοποθετηθούν σε αποθήκες της Αρχής Λιμένων/Τελωνείων και τελούν υπό καθεστώς προσωρινής εισαγωγής ή διαμετακόμισης κ.ά.

- **Συντελεστής 5%:** Παραδόσεις τροφίμων, ποτών -εξαιρουμένων των αναψυκτικών και οινοπνευματωδών-, φαρμάκων, εμβολίων, ζώων, φαρμάκων και εμβολίων, βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, κ.ά.

- **Συντελεστής 9%:** Υπηρεσίες εστιατορίου, διανομή σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και παρόμοιους χώρους, μεταφορά επιβατών στο εσωτερικό της Κυπριακής Δημοκρατίας, θαλάσσια εγχώρια μεταφορά επιβατών κ.ά.

Δ. Λειτουργία τραπεζών

Δ1. Άνοιγμα προσωπικού λογαριασμού – πιστωτικές κάρτες:

Όσον αφορά σε κατοίκους Κύπρου – πολίτες άλλων χωρών απαιτείται: (α) η συμπλήρωση σχετικής αίτησης, (β) διαβατήριο ή δελτίο πολιτικής ταυτότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και (γ) πρόσφατος λογαριασμό κοινής ωφελείας (π.χ. ΑΗΚ, Υδατοπρομήθειας, Τηλεφώνου, κτλ.) στον οποίο να αναγράφεται η διεύθυνση κατοικίας. Η έγκριση της αίτησης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της τράπεζας με βάση την εκάστοτε τραπεζική πρακτική/ πολιτική, καθώς και τους κανόνες. Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την έγκριση της αίτησης, υπό φυσιολογικές συνθήκες, είναι μικρό. Συνήθως, μαζί με το άνοιγμα λογαριασμού εκδίδεται χρεωστική κάρτα, η χρήση της οποίας είναι διαδεδομένη στη χώρα, ενώ εάν το επιθυμεί ο πελάτης χορηγούνται, κατόπιν αίτησης, κωδικοί ηλεκτρονικής τραπεζικής (internet banking).

Όσον αφορά σε μη κατοίκους Κύπρου, για τις περισσότερες τράπεζες ισχύουν τα ακόλουθα:

Υποβάλλονται, είτε απευθείας στην τράπεζα, είτε μέσω ενός εγκεκριμένου επαγγελματία συνεργάτη, τα ακόλουθα έγγραφα / πιστοποιητικά (πρωτότυπα ή πιστοποιημένα αντίγραφα) τα οποία συνοδεύουν την αίτηση: (α) διαβατήριο ή δελτίο πολιτικής ταυτότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (β) αποδεικτικό της διεύθυνσης κατοικίας (π.χ. λογαριασμός κοινής ωφέλειας όχι παλιότερος των έξι μηνών), (γ) συστατική επιστολή τράπεζας, (δ) πληροφορίες για το επάγγελμα του ατόμου και το σκοπό για τον οποίο χρειάζεται ο λογαριασμός και (ε) απαιτούμενα έντυπα κάθε τράπεζας. Όπως και στην προαναφερθείσα περίπτωση, η έγκριση της αίτησης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της τράπεζας με βάση την εκάστοτε τραπεζική πρακτική/ πολιτική, καθώς και τους κανόνες.

Δ2. Άνοιγμα λογαριασμού για εταιρείες:

Για άνοιγμα λογαριασμού εταιρειών απαιτούνται, συνήθως, επιπλέον της αίτησης, τα ακόλουθα έγγραφα/ πιστοποιητικά (πρωτότυπα ή πιστοποιημένα αντίγραφα), τα οποία μπορούν να υποβληθούν είτε απευθείας, είτε μέσω εγκεκριμένου επαγγελματία συνεργάτη. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η επικοινωνία των ενδιαφερομένων με το αρμόδιο τμήμα της τράπεζας επιλογής για εξειδικευμένη πληροφόρηση.

- Ιδρυτικό καταστατικό της εταιρείας
- Πιστοποιητικό σύστασης-εγγραφής
- Πιστοποιητικό νόμιμης λειτουργίας για εταιρείες με έδρα στο εξωτερικό των οποίων η σύσταση έχει γίνει περισσότερα από δύο χρόνια πριν.

- Πιστοποιητικά Διευθυντών & Γραμματέων, Μετόχων, Μητρώου ή Πρακτικά που να αναφέρουν τους αρχικούς διευθυντές και όλα τα πρακτικά από το διοικητικά συμβούλια από τα οποία προέκυψε η τρέχουσα κατάσταση της εταιρείας (αναλόγως της περίπτωσης και της εταιρείας)

- Έγγραφο/έγγραφα καταπιστεύματος μεταξύ του πραγματικού δικαιούχου (ή των πραγματικών δικαιούχων) και των μετόχων οι οποίοι θα ενεργούν ως εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι (αν υπάρχουν)

- Δομή της εταιρείας/ομίλου η οποία θα αναφέρει τον πραγματικό δικαιούχο (σε μορφή διαγράμματος ή σε άλλη μορφή)

- Αποδεικτικό της διεύθυνσης των κεντρικών γραφείων της εταιρείας / επιχείρησης

43. Ωράριο:

Μάιος έως Σεπτέμβριος

Δευτέρα – Παρασκευή: 08:15 – 13:30

Για τον υπόλοιπο χρόνο

Δευτέρα: 08:30 – 13:30 και 15:15 – 16:45

Τρίτη – Παρασκευή: 08:30 – 13:30

Ε. Επενδυτικό Καθεστώς

Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να συμμετέχουν σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας μέχρι και 100%, είτε προέρχονται από κράτη μέλη της ΕΕ, είτε από τρίτες χώρες. Για τους επενδυτές κρατών μελών της ΕΕ δεν υφίσταται κανένας περιορισμός στην απόκτηση γης, κάτι που όμως δεν ισχύει για τους επενδυτές τρίτων χωρών. Στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΕΒΤ) λειτουργεί εδώ και μερικά χρόνια η Υπηρεσία Μονοθυριδικής Πρόσβασης για την ταχεία σύσταση επιχειρήσεων (<http://www.mcit.gov.cy/mcit/mcit.nsf/All/A8C0F4D099C4223FC22572AE003E00CD?OpenDocument>), ενώ από τον Ιανουάριο του 2008, λειτουργεί, υπό την εποπτεία και τη χρηματοδότηση του ΥΕΒΤ, ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (www.cipa.org.cy), ο οποίος έχει επιφορτισθεί με την προώθηση της Κύπρου ως ελκυστικού επενδυτικού προορισμού και την προσέλκυση ξένου επιχειρηματικού κεφαλαίου για άμεσες επενδύσεις. Το σύνολο των ΑΞΕ στην Κύπρο, το 2014, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας (βάσει της νέας μεθοδολογίας BPM6), ανερχόταν σε 48.678 εκ. ευρώ (από 49.918,4 εκ. ευρώ, το 2013).

ΣΤ. Εξωτερικό εμπόριο Κύπρου

Το εξωτερικό εμπόριο της Κύπρου χαρακτηρίζεται από χρόνια ελλειμματικότητα. Το γεγονός αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό, εάν ληφθεί υπ' όψιν ότι η κυπριακή οικονομία βασίζεται σε ποσοστό άνω του 70% στις υπηρεσίες.

Αναλυτικότερα, το 2014, ανεκόπη η αύξηση στις εξαγωγές αγαθών, οι οποίες κατέγραψαν μείωση της τάξης του 10,6%. Παράλληλα, μετά από μία τριετία μειώσεων στις εισαγωγές, σημειώθηκε αύξηση της τάξης του 6,7%. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω εξελίξεων, μετά από μία τριετία συνεχούς μείωσης του ελλείμματος, το 2014, σημειώθηκε, εκ νέου, αύξηση της τάξης του 15,4%.

Σχεδόν τα δύο τρίτα του εξωτερικού εμπορίου της χώρας (64%) διενεργούνται με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τις κυριότερες χώρες προέλευσης των κυπριακών εισαγωγών να είναι η Ελλάδα, το Ισραήλ, η Ιταλία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στα

εισαγόμενα προϊόντα περιλαμβάνονται, κατά κύριο λόγο, πετρελαιοειδή (€1,27 δισ.), τρόφιμα και ποτά (€604,5 εκ.), μηχανήματα και ηλεκτρικός εξοπλισμός (€536,4 εκ.), χημικά (€534,4 εκ.) και οχήματα (συμ/νων ανταλλακτικών) (€478,3 εκ.).

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ 2007-2014 (ΕΚΑΤ. €)

Έτος	Εξαγωγές		Εισαγωγές		Εμπορικό ισοζύγιο		Όγκος Εμπορίου	
	Αξία	% μεταβολής	Αξία	% μεταβολής	Αξία	% μεταβολής	Αξία	% μεταβολής
2007	1.082,7	-2,7	6.353,4	15,2	-5.270,7	19,7	7.436,1	12,2
2008	1.190,4	9,9	7.366,7	15,9	-6.176,3	17,1	8.557,1	15,0
2009	970,4	-18,5	5.691,8	-22,7	-4.721,4	-23,5	6.662,2	-22,1
2010	1.136,8	17,1	6.517,4	14,5	-5.380,6	13,9	7.654,2	14,9
2011	1.404	23,5	6.310,5	-3,2	-4.906,5	-8,8	7.714,5	0,8
2012	1.420,5	1,2	5.740,5	-9	-4.320	-12	7.161	-7,2
2013	1.611,6	13,3	4.810,5	-9,9	-3.198,9	-25,9	6.422,1	-10,32
2014	1.441,50	-10,6	5.133,40	6,7	-3.691,90	15,4	6.574,90	2,4

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

Κυριότερες χώρες - εισαγωγείς κυπριακών προϊόντων είναι η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Ισραήλ, οι ΗΠΑ, η Γερμανία και η Αίγυπτος. Οι κυπριακές εξαγωγές περιλαμβάνουν, κυρίως, χημικά (€305,2 εκ.), πετρελαιοειδή (€296 εκ.) μηχανήματα και ηλεκτρικό εξοπλισμό (€221,8 εκ.), κτηνοτροφικά προϊόντα (€125,4 εκ.) και τρόφιμα/ ποτά (€112,1 εκ.).

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΚΥΠΡΟΥ 2014 (ΕΚΑΤ. €)

Χώρα	Εισαγωγές		Εξαγωγές		Εμπορικό Ισοζύγιο		Όγκος Εμπορίου	
	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%
Ελλάδα	1.120,5	23,20	267,9	16,65	-852,6	26,47	1.388,4	21,56
Ισραήλ	651,2	13,48	62,0	3,85	-589,2	18,29	713,2	11,08
Ιταλία	337,5	6,99	29,2	1,81	-308,3	9,57	366,7	5,69
Γερμανία	315,4	6,53	41,4	2,57	-274,0	8,51	356,8	5,54
Ηνωμένο Βασίλειο	310,6	6,43	208,7	12,97	-101,9	3,16	519,3	8,06
Γαλλία	301,9	6,25	11,7	0,73	-290,2	9,01	313,6	4,87
Ολλανδία	295,2	6,11	18,5	1,15	-276,7	8,59	313,7	4,87
Ισπανία	207,6	4,30	5,4	0,34	-202,2	6,28	213,0	3,31
Κίνα	206,3	4,27	32,9	2,04	-173,4	5,38	239,2	3,71
Η.Π.Α.	69,2	1,43	57,7	3,59	-11,5	0,36	126,9	1,97
Ρωσία	55,5	1,15	25,7	1,60	-29,8	0,93	81,2	1,26
Αίγυπτος	30,9	0,64	36,6	4,53	5,7	/	67,5	1,05

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι το 49,2% των κυπριακών εξαγωγών αφορά σε επανεξαγωγές προϊόντων. Το γεγονός αυτό εξηγείται από τη λειτουργία της Κύπρου ως κέντρου διεθνών «τριγωνικών» εμπορευματικών συναλλαγών¹, λόγω του ευνοϊκού φορολογικού

¹ Εταιρεία που έχει την έδρα της στη χώρα Α εξάγει στη χώρα Γ, μέσω εταιρείας με έδρα στη χώρα Β, λόγω ευνοϊκών φορολογικών συνθηκών στην τελευταία.

συστήματος και της ύπαρξης μεγάλου αριθμού διμερών συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ της Κύπρου και άλλων χωρών.

Οι κυπριακές επανεξαγωγές αφορούν, κυρίως, σε πετρελαιοειδή, οργανικά χημικά, ηλεκτρικές συσκευές και φαρμακευτικά προϊόντα. Οι σημαντικότεροι εισαγωγείς των κυπριακών επανεξαγωγών είναι η Ελλάδα, οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και ο Λίβανος.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ 2014 (€000)								
Περιοχή	Εισαγωγές		Εξαγωγές		Εμπορικό Ισοζύγιο		Όγκος Εμπορίου	
	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%	Αξία	%
Κράτη μέλη ΕΕ	3.619.622	70,51	601.117	41,70	-3.018.505	81,76	4.220.739	64,19
Χώρες Εγγύς-Μέσης Ανατολής	526.041	10,25	210.495	14,60	-315.546	8,55	736.536	11,20
Ασία	436.648	8,51	131.783	9,14	-304.865	8,26	568.431	8,65
Κ. Αμερική/Καραϊβική	223.051	4,35	7.020	0,49	-216.031	5,85	230.071	3,50
Λοιπή Ευρώπη	147.863	2,88	57.553	3,99	-90.310	2,45	205.416	3,12
Β. Αμερική	86.400	1,68	50.469	3,50	-35.931	0,97	136.869	2,08
Ν. Αμερική	30.776	0,60	17.880	1,24	-12.896	0,35	48.656	0,74
Β. Αφρική	30.162	0,59	54.193	3,76	24.031	/	84.355	1,28
Λοιπή Αφρική	17.477	0,34	40.248	2,79	22.772	-	57.725	0,88
Αυστραλία & Ν. Ζηλανδία	11.927	0,23	15.935	1,11	4.008	/	27.862	0,42
Λοιπές χώρες/περιοχές	1.408	0,03	12.692	0,88	11.284	/	14.100	0,21

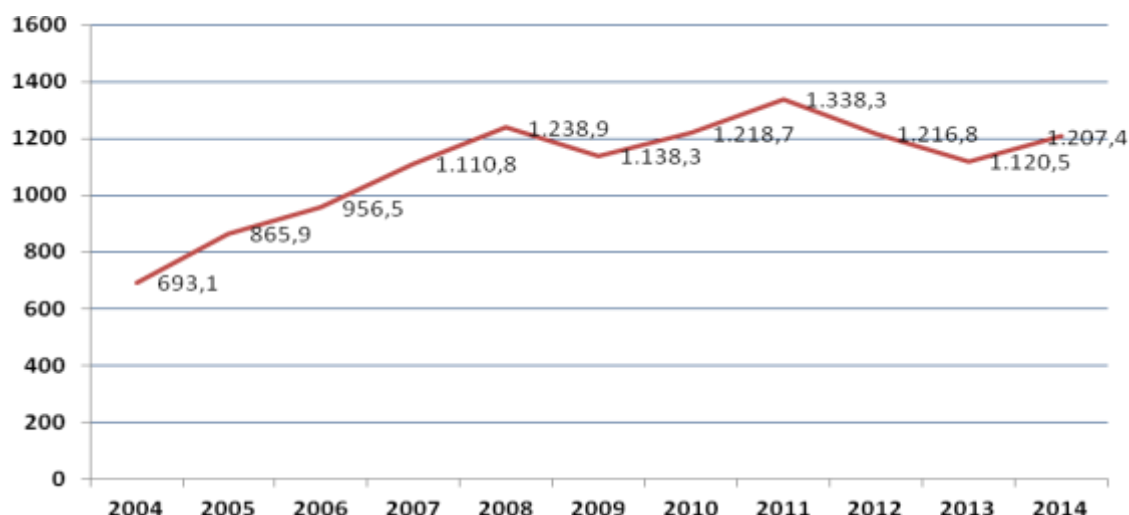
Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

ΣΤ1. Εμπορικές σχέσεις Κύπρου – Ελλάδας

Δεδομένων των ιδιαίτερος στενών σχέσεων των δύο χωρών, της γεωγραφικής εγγύτητας, της κοινής γλώσσας και των παρόμοιων συναλλακτικών ηθών και καταναλωτικών προτιμήσεων, οι διμερείς εμπορικές σχέσεις είναι εξαιρετικά αναπτυγμένες, με αποτέλεσμα οι εισαγωγές εξ Ελλάδος να αντιστοιχούν στον 23% του συνόλου των κυπριακών εισαγωγών και να καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα αναγκών της κυπριακής αγοράς. Η Ελλάδα αποτελεί τον μακράν σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Κύπρου, καθώς η αξία του διμερούς εμπορίου αντιστοιχεί στο 22% της συνολικής αξίας του κυπριακού εξωτερικού εμπορίου. Κατέχει, δε, την πρώτη θέση τόσο ως χώρα προέλευσης των κυπριακών εισαγωγών, όσο και ως προορισμός των κυπριακών εξαγωγών. Ενδεικτικό στοιχείο της άνθησης του διμερούς εμπορίου, κατά την τελευταία δεκαετία, είναι η αύξηση που κατέγραψε η αξία των ελληνικών εξαγωγών, κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, η οποία ανήλθε στο 74,2%.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΞΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΕ ΚΥΠΡΟ 2004-2014 (ΣΕ ΕΥΡΩ)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Λευκωσίας, 2015

Το 2014, ο όγκος του διμερούς εμπορίου σημείωσε αύξηση της τάξης του 2,7% μετά από συνεχή πτώση την τελευταία διετία. Η αξία των ελληνικών εξαγωγών στην Κύπρο σημείωσε άνοδο της τάξης του 7,8% σε σχέση με το 2013 (από 1,12 δισ. ευρώ ανήλθε σε 1,21 δισ. ευρώ), ενώ μείωση, κατά 18,2%, παρατηρήθηκε στις κυπριακές εξαγωγές προς Ελλάδα.

ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ – ΕΛΛΑΔΟΣ 2007-2014 (ΕΚΑΤ. €)

Έτος	Εξαγωγές		Εισαγωγές		Εμπορικό Ισοζύγιο		Όγκος Εμπορίου	
	Αξία	% μεταβολής	Αξία	% μεταβολής	Αξία	% μεταβολής	Αξία	% μεταβολής
2007	214,8	46,0	1.110,8	16,1	-896,0	10,7	1.325,6	20,1
2008	228,5	6,4	1.238,9	11,5	-1.010,4	12,8	1.467,4	10,7
2009	220,3	-3,6	1.138,3	-8,1	-918,0	-9,1	1.358,6	-7,4
2010	241,8	9,8	1.218,7	7,1	-976,9	6,4	1.460,5	7,5
2011	331,5	37,1	1.338,3	9,8	-1.006,8	3,1	1.669,8	14,3
2012	288,2	-13,1	1.216,8	-9,1	-928,6	-7,8	1.505,0	-9,9
2013	268,5	-6,8	1.120,4	-7,9	-851,9	-8,3	1.388,9	-7,7
2014	219,6	-18,2	1.207,4	7,8	-987,80	16	1.427,00	2,7

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

Οι ελληνικές εξαγωγές προς την Κύπρο καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων. Στη σύνθεσή τους κυριαρχούν τα πετρελαιοειδή, οι ηλεκτρικές συσκευές, τα φαρμακευτικά, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, τα τρόφιμα, τα είδη ένδυσης, τα προϊόντα περιποίησης (αιθέρια έλαια) και οι πλαστικές ύλες. Παρατίθεται, κατωτέρω, συγκριτικός πίνακας 2013-2014 κυριότερων προϊόντων, βάσει της αξίας τους και του μεριδίου τους επί της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Κύπρο:

ΔΙΑΦΘΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ (2013 - 2014)

Είδος προϊόντος	2014		2013	
	Αξία (εκ. €)	Μερίδιο επί της συνολικής αξίας των εξαγωγών (%)	Αξία (εκ. €)	Μερίδιο επί της συνολικής αξίας των εισαγωγών (%)
Πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου	372,14	30,82	300,85	26,85
Ηλεκτρικές συσκευές εικόνας και ήχου	78,65	6,51	86,59	7,73
Φαρμακευτικά προϊόντα	65,32	5,41	68,67	6,13
Μηχανές και μηχανικός εξοπλισμός	44,86	3,72	46,69	4,17
Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	37,04	3,07	35,26	3,15
Είδη ένδυσης (μη πλεκτά)	33,35	2,76	32,58	2,91
Προϊόντα δημητριακών	32,19	2,67	31,37	2,80
Αιθέρια έλαια – προϊόντα περιποίησης	32,15	2,66	27,78	2,48
Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	30,37	2,52	28,09	2,51
Ποτά – οιν/τώδη	27,54	2,28	27,26	2,43
Σίδηρος και χάλυβας	25,74	2,13	31,40	2,80
Παιχνίδια – είδη διασκέδασης	25,40	2,10	18,00	1,61
Γαλακτοκομικά	23,31	1,93	21,66	1,93
Είδη ένδυσης (πλεκτά)	21,33	1,77	23,03	2,06
Σαπούνια – οργανικά παρασκευάσματα για πλύσιμο	19,32	1,60	20,01	1,79
Φρούτα – καρποί	17,86	1,48	16,83	1,50
Προϊόντα σιδήρου και χάλυβα	15,15	1,25	15,35	1,37
Σύνολο	901,72	74,68	831,42	74,20

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κυπριακής Δημοκρατίας – επεξεργασία Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Λευκωσίας

Ζ. Υποδομές μεταφορών - ωράριο εργασίας - διαμονή

Η Κύπρος διαθέτει δύο διεθνή αεροδρόμια στη Λάρνακα και στην Πάφο και ένα ευρύ δίκτυο συνδέσεων με Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία που εξυπηρετείται από μεγάλο αριθμό διεθνών αερομεταφορέων. Λόγω του καλού δικτύου συνδέσεων, αποτελεί διαμετακομιστικό κέντρο εμπορευματικών αερομεταφορών για την ευρύτερη περιοχή.

Στον τομέα των λιμενικών υποδομών, διαθέτει δύο λιμάνια για εμπορευματική και επιβατική χρήση στη Λεμεσό και στη Λάρνακα, δύο για μικρά σκάφη στην Πάφο και στο Λατσί και ένα αποκλειστικά για βιομηχανική χρήση στο Βασιλικό. Λειτουργούν, επίσης, τρεις τερματικοί σταθμοί καυσίμων σε Λάρνακα, Δεκέλεια και Βασιλικό. Το οδικό δίκτυο είναι ανεπτυγμένο, εκτεινόμενο σε 12.280 χλμ..

Το ωράριο εργασίας είναι το ακόλουθο:

Δημόσιος τομέας:	07:30 - 15:00 ή 08:30 - 16:00
Καταστήματα:	Σύμφωνα με το νέο ωράριο μπορούν να παραμένουν ανοιχτά Δευτέρα – Σάββατο, 05:00 – 22:00 και Κυριακή 11:00 – 19:00
Ιδιωτικές εταιρείες:	08:30 – 13:00 και 14:00 – 17:30

Όσον αφορά στην εύρεση καταλύματος οι ιστοσελίδες του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού είναι ενημερωμένες και παρέχουν μεγάλο αριθμό επιλογών:

-Παγκύπριος Σύνδεσμος Ξενοδόχων: www.cyprus hotellassociation.org

-Cyprus Hotels: ιστοσελίδα www.cyprus hotels.com

Η. Στοιχεία επικοινωνίας κυπριακών υπηρεσιών

- Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ΥΕΒΤ): Λευκωσία, τηλ. 00357 22 404301-2, 404388, φαξ 404336, ιστοσελίδα www.mcit.gov.cy
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 401600, φαξ 670993, ιστοσελίδα www.mlsi.gov.cy
- Κυπριακή Υπηρεσία Προώθησης Επενδύσεων (ΥΕΒΤ): Λευκωσία, ιστοσελίδα www.cipa.org.cy
- Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 889800, φαξ 669048, ιστοσελίδα www.ccci.org.cy
- Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Κύπρου-Ελλάδας : Λευκωσία, τηλ. 00357 22 889890, φαξ 667593, ιστοσελίδα www.cgba.org.cy
- Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 665102, φαξ 669459, ιστοσελίδα www.oeb.org.cy
- Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 873300, φαξ 873013, ιστοσελίδα www.cyprusbarassociation.org
- Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 769866, φαξ 766360, ιστοσελίδα www.icpac.org.cy
- Κεντρική Τράπεζα Κύπρου: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 714100, φαξ 378153, ιστοσελίδα www.cenralbank.gov.cy
- Υπουργείο Οικονομικών, Τμήμα Επιβολής Δασμών: Λευκωσία, τηλ. 00357 22 601713, φαξ 305151, ιστοσελίδα www.mof.gov.cy/customs